

Олена Леонідівна ФЕЩЕНКО,
кандидат економічних наук, доцент,
директор Інституту організації освітньої діяльності та якості вищої освіти,
професор кафедри теоретичної та прикладної економіки
ПрАТ «Вищий навчальний заклад
«Міжрегіональна Академія управління персоналом» (м. Київ),
elfimef@ukr.net

Наталія Володимирівна КАМЕНЕВА,
старший викладач кафедри теоретичної та прикладної економіки
Інституту міжнародної економіки та фінансів
імені Святої Великої княгині Ольги
ПрАТ «Вищий навчальний заклад
«Міжрегіональна Академія управління персоналом» (м. Київ),
elfimef@ukr.net

УДК 658:005.5/504

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ ЕКОЛОГО-ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

Проаналізовано сутність поняття «еколого-економічна безпека підприємства» та досліджено підходи щодо трактування його змісту. На основі проведеного дослідження дано авторське визначення еколого-економічної безпеки підприємства як результату природоохоронної та відновлювальної діяльності, що сприяє виробленню дієвого теоретико-методичного підходу до оцінки й аналізу ступеня еколого-економічної безпеки підприємства залежно від масштабів і характеру заходів щодо захисту населення від екологічних загроз, що нанесено його діяльністю. Це визначення має важливе прикладне значення і є необхідною умовою ефективного й екологічно безпечного функціонування підприємств у реаліях зростання масштабів екологічних проблем та супутніх їм економічних збитків, що обумовлює необхідність нових підходів до управління господарчою діяльністю промислових підприємств та служить дієвим інструментом для розробки збалансованих та ефективних управлінських рішень згідно із сучасними вимогами сталого розвитку.

Ключові слова: еколого-економічна безпека, сталий розвиток, виробничо-господарська діяльність, соціо-еколого-економічна система.

Завдання з вирішення екологічних проблем набувають особливої значущості у зв'язку з сучасною економічною кризою та необхідністю реалізації перспектив європейської інтеграції України. Це потребує суттєвого перегляду підходів до управління екологічною діяльністю підприємств, яка повинна здійснюватися з урахуванням як екологічних, так і економічних показників ефективності. У цьому контексті значний інтерес становлять дослідження в порівняно новому напрямі менеджменту, а саме у сфері управління еколого-економічною безпекою.

У цих умовах стало очевидним, що суспільство не може далі керуватися концепцією безперервного економічного зростання, і потрібен перехід до нової парадигми розвитку.

Чергова конференція ООН зі сталого розвитку, яка відбулася 20–21 червня 2012 р. у Ріо-де-Жанейро, встановила одним з головних завдань подальшого розвитку світового співтовариства створення «зеленої» економіки, що має підвищити здатність раціонально використовувати природні ресурси з меншими наслідками для навколишнього середовища і зменшити кількість відходів [1].

Головним питанням «зеленої» економіки є забезпечення економічно ефективного й екологічно безпечного функціонування підприємств, що обумовлює важливість проблематики, пов'язаної з розробкою та впровадженням методів управління, спрямованих на вдосконалення процесів використання матеріальних і природних ресурсів. На сьогодні в Україні пріоритети забезпечення еколого-економічної безпеки на різних рівнях підкріплюється відповідною нормативно-правовою базою [2].

Тому проблема визначення сутності й змісту категорії еколого-економічна безпека підприємства на сучасному етапі розвитку економіки є актуальною.

Важливу роль у становленні теоретичних засад еколого-економічної безпеки відіграли праці вітчизняних та зарубіжних вчених-економістів, таких як: А. А. Баширова [3], Н. Е. Булетової [4], І. С. Воронької [5], М. С. Гілярова [6], Е. В. Гірусова [7], О. І. Дребот [8], П. О. Загороднюк [9], І. М. Лицур [10], Л. Г. Мельник [11], А. Ф. Рогачов [12], О. І. Татаркіна [13] та інших.

Зазначені науковці зробили значний внесок у розробку теоретичних та методичних основ впливу діяльності промислового підприємства на навколишнє середовище. Однак єдиного погляду на природу поняття еколого-економічна безпека підприємства не вироблено, що певною мірою ускладнює розвиток теоретичних основ еколого-економічної безпеки підприємства та побудову на цій основі сучасних підходів до її оцінки.

Мета роботи — дослідження понятійного категоріального апарату, спрямованого на уточнення понятійного апарату терміна «еколого-економічна безпека підприємства».

Широкий спектр думок з питання визначення терміна «екологічна безпека», на жаль, не торкається економічних проблем забезпечення сталого розвитку. Однак одним із найважливіших завдань сучасного етапу розвитку суспільства є забезпечення балансу між економічною та екологічною системами з метою створення такого середовища існування, при якому мінімізовані ризики як пошкодження навколишнього природного середовища, так і економічних збитків суб'єктів господарської діяльності. Із цією проблемою тісно пов'язане поняття «еколого-економічна система», яке поєднує екологічні й економічні інтереси як природних, так і промислових об'єктів.

Категорія еколого-економічної системи (ЕЕС) ввійшла в науковий обіг із 1970-х років разом із близькими за змістом поняттями (біоекономічна система, природно-економічна система), під якими розуміється обмежена певною територією частина ноосфери, в якій природні, соціальні та виробничі структури і процеси пов'язані взаємно підтримуючими потоками речовини, енергії та інформації [13].

М. Я. Лемешев у 1976 році визначив еколого-економічну систему як «інтеграцію економіки та природи, що є взаємопов'язаним функціонуванням суспільного виробництва і перебігом природних процесів у природі та в біосфері особливо» [14]. Відповідно до цього тлумачення під еколого-економічною системою слід розуміти певне поєднання спільно функціонуючих екологічної та економічної систем, що має нові емерджентні властивості.

Еколого-економічну систему доцільно також розглядати як частину більш загального поняття — соціо-еколого-економічної системи. З метою забезпечення сталого розвитку слід прагнути до балансу економічних, екологічних та соціальних інтересів на всіх рівнях глобальної соціо-еколого-економічної системи — міжнародному, національному, регіональному та локальному [11].

Схему інтеграції існуючих на глобальному та локальному рівні систем, пов'язаних із діяльністю суспільства та його суб'єктів у контексті концепції сталого розвитку, зображено на рис. 1.

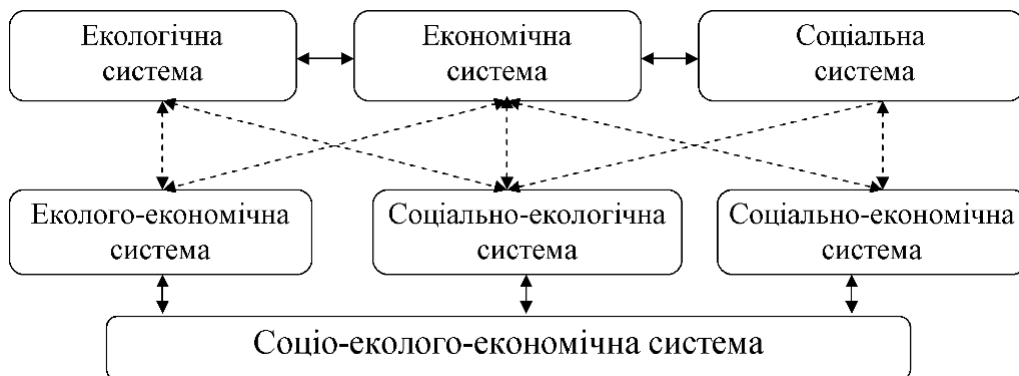

Рис. 1. Інтеграція систем у контексті концепції сталого розвитку

Головні ознаки еколого-економічної системи — це цілісність, подільність і наявність зв'язків, упорядкованість і присутність інтеграційних якостей, наявність мети функціонування [4]. Одна з найважливіших характеристик системи — поняття структури. Структура — це сукупність елементів і зв'язків між ними або частинами системи, що відображають їх взаємодію.

Поняття «екосистема» запропонував А. Тенслі у 1935 році [15]. Сучасне розуміння екосистеми сформулював у 1971 році засновник екології екосистем Ю. Одум: це — «... єдність, що включає всі організми на певній ділянці та взаємодіє з фізичним середовищем таким чином, що потік енергії створює чітко визначену трофічну структуру, видове різноманіття і кругообіг речовин усередині системи, складає екологічну систему» [16].

Тобто навіть таке об'єднання організмів, як підприємство, можна розглядати з позицій загальної теорії систем як екосистему.

Питання безпеки функціонування еколого-економічної системи доцільно розглядати у межах поняття більш широкого, ніж екологічна безпека, а саме в контексті безпеки еколого-економічної.

Концепція еколого-економічної безпеки до сьогодні є предметом дискусій. У науковому середовищі відсутнє єдине розуміння сутності цієї категорії, її конкретного понятійного змісту, що істотною мірою ускладнює вироблення методологічних підходів і конкретних науково-практичних рекомендацій, спрямованих на формування ефективних стратегій сталого розвитку.

У низці публікацій термін «еколого-економічна безпека підприємства» часто трактується як забезпечення відповідності природоохоронної діяльності підприємства нормативним вимогам, зокрема, з точки зору О. І. Татаркіна, еколого-економічна безпека — це стан захищеності життєво важливих інтересів особистості, суспільства, навколишнього природного середовища регіону від загроз, викликаних впливом життєдіяльності людей і функціонування підприємств на природне середовище і, у свою чергу, природного середовища на людей та суб'єкти господарювання [13].

А. А. Баширова визначає цей термін як такий стан виробничої діяльності господарюючих суб'єктів, який не створює загроз для навколишнього природного середовища і людини [3, с. 87].

На думку А. Ф. Рогачова та Я. В. Федорової, еколого-економічна безпека є складною соціально-економічною категорією, яка трактується як мінімізація загроз навколишньому середовищу за допомогою комплексу заходів, що забезпечує дотримання захищеності інтересів суспільства, регіону, держави, а також ресурсів від різних форм впливів і негативних процесів, які створюють загрози здоров'ю населення, сталому функціонуванню екологічних систем і виживанню людства [12].

Л. Г. Мельник та Л. Хенс тлумачать еколого-економічну безпеку як певний стан економіки та її базового природно-ресурсного потенціалу, при якому характеристики економічної та екологічної безпеки є сумісними [11, с. 505].

Згідно з підходом І. С. Воронької еколого-економічна безпека — це система взаємоузгоджених дій, спрямованих на економічне стимулювання ресурсозберігаючої та природозахисної діяльності [5].

О. І. Дребот констатує, що еколого-економічна безпека — це стан сталості, динамічної рівноваги та захищеності соціо-еколого-економічної системи, незважаючи на небезпечний вплив біотичних, абіотичних чи антропогенних чинників, припинення поставок сировини чи спроби економічного диктату [8].

Слід відзначити підхід Н. Е. Булетової, яка наголошує на сукупності станів, процесів і дій суб'єктів безпеки, які здатні забезпечити баланс інтересів і коеволюцію національної (регіональної, місцевої) економіки та навколишнього середовища, не призводять до порушень (або загроз таких порушень) для природного середовища і суспільства за межами встановлених законодавством норм [4, с. 47].

На відміну від наведених визначень, І. М. Лицур розглядає еколого-економічну безпеку як функцію екологічної, економічної та соціальної підсистем, що характеризується показниками стану системи, при якому навантаження на ці показники перебувають у межах місткості системи та забезпечується її надійне функціонування, відтворення і розвиток [10].

З урахуванням вищевикладеного можна дійти висновку про те, що в науковій літературі та на практиці немає єдиної думки фахівців з приводу загально визнаних методичних принципів забезпечення належної еколого-економічної безпеки промислових й інфраструктурних об'єктів. Нині відсутнє загальноприйняте розуміння самого терміна «екологічна безпека підприємства» [17, с. 5]. Те саме певною мірою стосується і поняття «еколого-економічна безпека підприємства».

Існуючим визначенням еколого-економічної безпеки властиві фактично ті самі обмеження, які були згадані вище при аналізі багатьох напрямів трактування

поняття «екологічна безпека», тобто певна «статичність» підходу — орієнтація на певний стан системи.

З практичної точки зору, дуже важливо відобразити в концепції еколого-економічної безпеки нерозривний взаємозв'язок природоохоронної та відновлювальної діяльності, що забезпечується в результаті досягнення рівня захищеності суспільства від загроз екологічного характеру.

У зв'язку з цим пропонується вдосконалити таке визначення, а саме еколого-економічну безпеку трактувати як результат інтегральної сукупності всіх видів екологічної діяльності, пов'язаних із запобіганням або подоланням наслідків порушень соціо-еколого-економічної рівноваги, тобто захистом соціальних та економічних інтересів населення від існуючих і потенційних ризиків деградації природного середовища.

Під екологічною діяльністю розуміється сукупність заходів, які здійснюються за двома основними напрямками:

— природоохоронна діяльність, тобто заходи щодо захисту природного середовища;

— відновлювальна діяльність, тобто дії, спрямовані на ліквідацію наслідків, що мали місце при порушенні екологічної рівноваги.

Під соціо-еколого-економічною рівновагою згідно з визначенням Е. В. Гірусова розуміється рівновага в системі «суспільство — природа», тобто такий стан взаємодії суспільства і природи, при якому використання природного середовища суспільством не порушує функцій життєзабезпечення, що здійснюються природними або перетвореними екосистемами. При цьому забезпечення рівноваги — це обмеження господарського тиску на середовище проживання людей рівнем, який дозволяє зберігати природні умови життя людини як виду (тобто умови, в яких здатна існувати людина як організм) [7].

Слід зауважити, що таке обмежене розуміння доцільно розширити, включивши в нього, по-перше, будь-який антропогенний, а не тільки господарський вплив на природу, по-друге, вимоги не тільки до виживання людини, але і до збереження різноманітності видів живої природи, цілісності природних ландшафтів і відносної стабільності кліматичних умов. Таким чином, будуть створені передумови для збереження екологічної рівноваги в цілому, які визначаються наявністю відносної сталості видового складу живих організмів, їх чисельності, продуктивності, розподілу в просторі, а також сезонних змін, біотичного кругообігу речовин та інших біологічних процесів у будь-яких природних співтовариствах. Проте екологічна рівновага не означає відсутності закономірних змін у часі, як зазначено в біологічно-енциклопедичному словнику за редакцією М. С. Гілярова; «вона тісно взаємопов'язана з процесами становлення та розвитку цієї екосистеми» [6].

Відповідно соціо-еколого-економічна рівновага є динамічним станом навколишнього середовища, що склався на певний період часу під впливом як природних, так і антропогенних чинників, і не несе в собі безпосередніх загроз виживанню людей та збереженню існуючого видового різноманіття. Якщо втручання людини або природні катаклізми створюють такого роду загрози, то має місце порушення рівноваги. Після цього досягнення рівноваги на новому рівні або відновлення її попереднього стану стає найважливішим завданням діяльності людей на території, порушеній процесами деградації природного середовища.

Поняття еколого-економічної безпеки, екологічної та соціо-еколого-економічної рівноваги тісно пов'язані з категорією асиміляційного потенціалу території.

У документах Конференції ООН з навколишнього середовища і розвитку, що відбулася в 1992 році у Ріо-де-Жанейро, міститься теза, згідно з якою екологічна

безпека визначається реальними можливостями екосистеми до самовідновлення, її асиміляційним потенціалом. Відповідно до вищенаведеного трактування еколого-економічної безпеки вона в багатьох випадках може виявлятися зі здатністю природного середовища до самовідновлення (асиміляційним потенціалом) не прямо, а опосередковано, через вплив зазначеного потенціалу на обсяги й результати природоохоронної та відновлювальної діяльності.

Під асиміляційним потенціалом, як правило, розуміється здатність природи до самовідновлення саме внаслідок антропогенного впливу. Відповідно асиміляційний потенціал визначається ступенем здатності біосферних комплексів до переробки і знешкодження шкідливих речовин без шкоди для своїх основних властивостей [18].

Асиміляційний потенціал цієї території є специфічним природним ресурсом, оцінка та використання якого має досить істотне значення для забезпечення цільового рівня еколого-економічної безпеки.

Розуміння еколого-економічної безпеки не як якогось еталона стану природного середовища, а як категорії, що має певні рівні реалізації, дозволяє створити потужну теоретичну базу для розробки стратегій екологічного та економічного розвитку підприємства. Саме на такий підхід до вирішення (екологічних) проблем орієнтують Основні напрями державної політики України в галузі охорони навколишнього середовища [19].

Виходячи з вищенаведеного, розробка теоретичних підходів до управління еколого-економічною безпекою є основою для прийняття обґрунтованих управлінських рішень щодо подальшого розвитку ефективного механізму екологічного менеджменту промислового підприємства. Існуючі в Україні проблеми в цій сфері значною мірою пов'язані з відсутністю цілісної системи екологічного менеджменту, яка б ефективно діяла на рівні промислових підприємств, секторів економіки, а також на загальнодержавному і регіональному рівнях.

Так, у вітчизняній практиці явно недостатньо використовується провідний зарубіжний досвід планування і вживання заходів щодо захисту навколишнього середовища. Істотним недоліком є також відсутність належної ув'язки функцій екологічного менеджменту на різних рівнях управління [20]. Однією з причин такого стану є недостатній розвиток теоретичної бази діяльності, спрямованої на підвищення еколого-економічної безпеки підприємства.

Разом з тим у практиці екологічного менеджменту підприємства, як правило, недостатньо враховується комплексний характер взаємодії елементів соціо-еколого-економічної системи.

Слід мати на увазі, що підприємство одночасно виступає і як суб'єкт, і як об'єкт локальної екосистеми, що піддається впливу різних чинників навколишнього середовища, які належать до таких її підсистем, як біосфера, техносфера і соціосфера. Відповідно поняття еколого-економічної безпеки підприємства слід розглядати також у контексті негативного впливу соціо-еколого-економічної системи, частиною якої вона є, на його виробничо-господарську діяльність.

Отже, еколого-економічна безпека промислового підприємства включає як аспект захищеності екосистеми і самого підприємства від шкідливих впливів та екологічних ризиків, пов'язаних із його діяльністю, так і аспект захисту його життєво важливих інтересів від впливу негативних чинників навколишнього середовища — у першу чергу, в межах локальної екосистеми.

Такий підхід до трактування еколого-економічної безпеки підприємства забезпечує надійну методологічну основу розуміння взаємозв'язку питань безпеки на рівні підприємства або групи підприємств. Фундаментальним принципом оцінки еколого-економічної безпеки господарських одиниць у промисловості вважається

положення про те, що в будь-якому разі метою управління еколого-економічною безпекою є попередження, обмеження або ліквідація шкідливих наслідків антропогенної діяльності, які впливають на екологічний стан певної місцевості й тим чи іншим чином пов'язані з виробничою діяльністю відповідних підприємств. Тобто еколого-економічна безпека підприємства в обох її вищевказаних аспектах визначається рівнем еколого-економічної безпеки тієї місцевості, на яку поширюється вплив діяльності цього підприємства і яка, у свою чергу, впливає на екологічний стан земельних ділянок, зайнятих підприємством.

Таким чином, еколого-економічна безпека промислового підприємства є похідною від еколого-економічної безпеки території, на якій воно розташоване. При цьому вплив стану навколишнього середовища на безпеку підприємства, як і вплив підприємства на безпеку екосистем, може проявлятися на локальному, регіональному, а в окремих випадках — і на загальнонаціональному рівнях.

Наявність взаємовпливу станів захищеності підприємства і території в екологічній та економічній сферах є наслідком їх інтеграції в єдину соціо-еколого-економічну систему, в межах якої неможливо протиставляти виробничо-господарську діяльність та охорону навколишнього середовища. Відповідно слід прагнути до балансу економічних, екологічних та соціальних інтересів на всіх рівнях глобальної соціо-еколого-економічної системи: міжнародному, національному, регіональному і місцевому.

У зв'язку з вищевикладеним очевидно, що ефективне управління еколого-економічною безпекою підприємства потребує налагодження постійної ефективної взаємодії підприємства, місцевих співтовариств, муніципальних і державних органів у межах концепції сталого розвитку.

У цілому визначення еколого-економічної безпеки підприємства як результату природоохоронної та відновлювальної діяльності сприяє виробленню дієвого теоретико-методичного підходу до оцінки й аналізу ступеня еколого-економічної безпеки залежно від масштабів і характеру заходів щодо захисту населення від екологічних загроз. Це, у свою чергу, є необхідною умовою для розробки ефективних інструментів управління еколого-економічною безпекою підприємства, тобто забезпечення його ефективного функціонування згідно із сучасними вимогами сталого розвитку соціо-еколого-економічних систем.

Список використаних джерел

1. Будущее, которого мы хотим / Итоговый документ Конференции ООН по устойчивому развитию «РИО +20» / Рио-де-Жанейро, Бразилия 20–22 июня 2012 г. URL : http://rio20.un.org/sites/rio20.un.org/files/a-conf.216-l-1_russian.pdf.pdf.
2. Пула В. І., Касьяненко Д. П. Огляд нормативно-правового середовища ресурсоефективного та «зеленого» розвитку України // «Зелена» економіка — шлях до сталого розвитку / упоряд. О. С. Чмир. К. : Науково-дослідний економічний інститут Міністерства економічного розвитку і торгівлі України, 2013. С. 58–68.
3. Баширова А. А. Формирование стратегии регионального развития с позиций эколого-экономической сбалансированности // Экономика и управление. 2010. № 11 (72). С. 87–90.
4. Булетова Н. Е. Концептуальные основы исследования эколого-экономической безопасности и их применение в региональной экономике // Национальные интересы: приоритеты и безопасность. 2012. № 41 (182). С. 10–24.

5. *Воронецька І. С.* Сутність поняття «еколого-економічна безпека» в аграрній сфері // Збірник наукових праць Вінницького національного аграрного університету. Сер. Сільськогосподарські науки. 2011. Вип. 12 (52). С. 164–167.
6. Биологический энциклопедический словарь / под ред. М. С. Гилярова. 2-е изд., испр. М. : Сов. энциклопедия, 1986. 846 с.
7. Экология и экономика природопользования / под ред. Э. В. Гирусова, В. Н. Лопатина. 2-е изд., перераб. и доп. М. : ЮНИТИ–ДАНА, Единство, 2003. 519 с.
8. *Дребот О. І.* Сталій розвиток чи еколого-економічна безпека? // Збірник наукових статей III-го Всеукр. з'їзду екологів з міжнар. участю. Вінниця, 2011. Т. 2. С. 677–680. URL : <http://eco.com.ua/content/staliy-rozvitok-chi-ekologo-ekonomichna-bezpeka>.
9. *Загороднюк П. О.* Взаємозв'язок екологічної й економічної безпеки та її вплив на економічне зростання України // Екологія довкілля та безпека життєдіяльності. 2010. № 6. С. 9–14.
10. *Лицур І. М.* Теоретико-методологічні основи еколого-економічної безпеки (на прикладі лісових ресурсів Карпат). К. : Наук. світ, 2004. 139 с.
11. Социально-экономический потенциал устойчивого развития / под ред. Л. Г. Мельника, Л. Хенса. Сумы : Университетская книга, 2007. 1120 с.
12. *Рогачев А. Ф., Федорова Я. В.* Нечеткое моделирование эколого-экономических систем // Современные проблемы науки и образования. 2014. № 5. URL : <http://www.science-education.ru/119-14580> (21.09.2014).
13. *Татаркин А. И., Куклин А. А., Черпанова А. В.* Социально-демографическая безопасность регионов России: текущее состояние и проблемы диагностики // Экономика региона. 2008. № 3 (15). С. 153–161.
14. *Лемешев М. Я.* Эколого-экономическая модель природопользования // Всесторонний анализ окружающей природной среды : труды II Сов.-амер. симп. Гонолулу, Гавайи, 20–26 октября 1975 г. Л. : Гидрометеиздат, 1976. С. 266–276.
15. *Tansley A. G.* The Use and Abuse of Vegetational Concepts and Terms // Ecology. 1935. № 16. P. 284–307.
16. *Одум Ю.* Основы экологии. М. : Просвещение, 1975. 741 с.
17. *Косякова И. В.* Методологические основы формирования механизма экономического обеспечения экологической безопасности производственной деятельности промышленных предприятий : дис. ... д-ра эконом. наук : 08.00.05. Самара, 2007. 372 л.
18. *Рюмина Е. В.* Анализ эколого-экономических взаимодействий. М. : Наука, 2000. 160 с.
19. Основні напрями державної політики України у галузі охорони довкілля, використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки : постанова Верховної Ради України від 05.03.1998 р. № 188/98–ВР // Відомості Верховної Ради України. 1998. № 38–39. Ст. 248.
20. *Ферару Г. С.* Экологический менеджмент. Ростов н/Д. : Феникс, 2012. 528 с.

Надійшла до редакції 01.12.2016

Фещенко О. Л., Каменева Н. В. Теоретические основы определения понятия эколого-экономической безопасности предприятия

Анализируется сущность понятия «эколого-экономическая безопасность предприятия» и исследовано подходы к трактовке его содержания. На основе проведенного исследования дано авторское определение эколого-экономической безопасности предприятия как результата природоохранной и восстановительной деятельности, что способствует выработке результативного теоретико-методического подхода к оценке и анализу степени эколого-экономической безопасности предприятия в зависимости от масштабов и характера мероприятий по защите населения от экологических угроз, нанесенных его деятельностью. Данное определение имеет важное прикладное значение в реалиях увеличения масштабов экологических проблем и сопутствующего им экономического ущерба. Разработка такого подхода является необходимым условием эффективного и безопасного функционирования предприятий и способствует выработке сбалансированных и эффективных управленческих решений в соответствии с современными требованиями устойчивого развития.

Ключевые слова: эколого-экономическая безопасность, устойчивое развитие, производственно-хозяйственная деятельность, социо-эколого-экономическая система.

Feshchenko, O. L., Kameneva, N. V. Theoretical Basis of the Definition of the Notion of the Enterprise's Ecological and Economic Safety

This article deals with the analysis of the notion of «ecological and economic safety of an enterprise» and the research of approaches to its interpretation. On the grounds of the research fulfilled, the authors' definition of the above notion was formulated, which interprets it as the result of the activities in the areas of natural environment protection and environmental rehabilitation. Such definition facilitates the development of the effective theoretical and methodological approach to the assessment and analysis of the degree of the enterprise's ecological and economic safety as a function of the scope and character of measures aimed at the protection of the population from ecological threats caused by human activities. The above-mentioned definition has a high applied significance in the current situation characterized by the increase in environmental problems and the relevant economic losses. Such an approach is a necessary prerequisite of ensuring efficient and safe activities of enterprises and is needed for finding well-balanced and effective management solutions in accordance with the contemporary requirements of sustainable development.

Keywords: ecological and economic safety, sustainable development, production and business activities, social-ecological-and-economic system.

